

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΠΑΡΑ ΤΩ, ΑΡΕΙΩ, ΠΑΓΩ,
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ

Βαθί ος 'Ασφαλείας :

Βαθί ος Προτεραιότητος :

'Αριθ. Πρωτ. *Ενωμ. 2*

Εν 'Αθήναις τῆ 31 'Ιανουαρίου 1974

Π ρ ο ς

Τό 'Υπουργεῖον Δικαιοσύνης
Γενικήν Διεύθυνσιν σωφρονιστικῆς
Διοικήσεως
Διεύθυνσιν Β'

Ε ν τ α ὺ θ α

'Επί τοῦ δια τοῦ ὑπ'ἀριθ. Ε.Π.
2317/Φ 29 ἐ.ἔ. ἐγγράφου σας τεθέντος
ἐρωτήματος, ἐάν ἡ Διοίκησις δύναται νά
διατάξῃ τήν ἀπέλασιν, κατά τās διατά-
ξεις τοῦ νόμου 4310/29, πρό τῆς πα-
ρόδου τοῦ χρόνου τῆς δοκιμασίας, ἄλλο-
δαποῦ καταδικασθέντος εἰς κάθειρξιν
ἢ φυλάκισιν ἀνωτέραν τοῦ ἔτους, καί
ἀπολυθέντος τῶν φυλακῶν ὑφ' ὄρον,

"Ἐχω τήν τιμήν νά γνωρίσω πρός
'Υμᾶς τ' ἀκόλουθα:

Διά τῶν διατάξεων τοῦ νόμου
4310/29 ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ νό-
μου 5405/39 (ὡς καί διά τῶν διατάξεων
τοῦ ἀναγκ. νόμου 1363/38-ἄρθρ. 12, ἀντ
κατ. δι' ἄρθρ. 5 ἀναγκ. νόμου 1672/39) πε

Προκείμενο

6/1/74

6/1/74

ρί κληρικῶν ἀνεξαρτήτως θρησκευμάτων, δόγματος ἢ αἱρέσεως) καθορίζονται αἱ προϋποθέσεις, ἡ διαδικασία κ.τ.λ. τῆς ὑπὸ τῆς Διοικήσεως διατασσομένης ἀπελάσεως ἀλλοδαπῶν, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 1 ἑδαφ. γ' τοῦ ἀναγκ. νόμου 320/36 ρητῶς ὀρίζεται ὅτι αἱ ἀποφάσεις περὶ ἀπελάσεως ἀλλοδαπῶν εἶναι Κυβερνητικαὶ πράξεις ἅτε ἀναγόμεναι εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Ἐπιτός τῆς διοικητικῆς ἀπελάσεως προβλέπεται ἡ ἀπέλασις ἀλλοδαποῦ διὰ Δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὡς μέτρον ἀσφαλείας, ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ποινικοῦ κώδικος καὶ ἄλλων εἰδικῶν νόμων, εἰς ἄλλας μὲν περιπτώσεις δυνητικῶς, εἰς ἄλλας δὲ ὑποχρεωτικῶς.

Οὕτω εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς παραβάσεως τῶν ἄρθρων τοῦ Π.Κ. 135 (ἀνεξαρτήτως ἐπιβληθείσης ποινῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 136) 347 παρ. 2, 348, 349, 350, 351 (ἄρθρ. 352), δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ διατάξῃ τὴν ἀπέλασιν τοῦ καταδίκασθέντος ἀλλοδαποῦ, μετὰ τὴν ὀριστικὴν ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπόλυσιν του, ἐὰν κατεδικάσθῃ εἰς κάθειρξιν ἢ φυλάκισιν τουλάχιστον ἐνός ἔτους (ἄρθρ. 71 παρ. 1 Π.Κ.), ὡς ἐπίσης δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἀπέλασιν παντός ἀλλοδαποῦ εἰς τὸν ὁποῖον ἐπεβλήθη μέτρον ἀσφαλείας τῶν ἄρθρων 69, 71 καὶ 72 Π.Κ. καὶ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν μέτρων τούτων (ἄρθρ. 74 παρ. 2 Π.Κ.).

Ἐὰν τὸ Δικαστήριον ἔκρινε ὅτι δέν συνέτρεχε λόγος εἰς τὰς ὡς ἄνω περιπτώσεις, νὰ διατάξῃ τὴν ἀπέλασιν τοῦ ἀλλοδαποῦ, ἡ Διοίκησις οὐδόπως κωλύεται νὰ διατάξῃ ταύτην (Γαρδικία Ἐγκληματολογία τόμ. Γ' ἕκδοσις Γ' σ. 234-235 Μπουροπούλου Ἑρμην. Π.Κ. Τόμ. Α' σ. 185 Ζησιάδου Ποινικόν Δίκαιον Τόμ. Β' σ. 212), ἐφ' ὅσον, ὡς ἐρρέθη ἡ διοικητικὴ ἀπέλασις εἶναι κατὰ ρητὴν διαταξιν τοῦ νόμου, Κυβερνητικὴ πρᾶξις, ἀναγομένη εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας.

Δι' ἄλλων διατάξεων εἰδικῶν νόμων, ὡς π.χ. τοῦ ἄρθρου 16 παρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 743/70, (ὡς τ' ἄρθρα αὐτοῦ 2, 4, 7, 17, 18 καὶ 19 ἀντικ. διὰ τοῦ Ν.Δ. 1176/72), ἐπὶ καταδίκες ἀλλοδαποῦ διὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ἐπιβάλλεται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ Δικαστη-

ρίου ισόβιος εκ τής χώρας απέλασις, μετά τήν έκτισιν τής ποινής.-

Ἡ κατά τό ἄρθρον 74 παρ.1 Π.Κ. απέλασις δέν εἶναι παρεπομένη ποινή, οὔτε μέτρον ἀσφαλείας, στερητικόν τής ἐλευθερίας, (ἄρθρ.71 καί 72 Π.Κ.), ἀλλά μέτρον ἀσφαλείας, περιοριστικόν μόνον τής ἐλευθερίας (Μπουροπούλου Ἑρμ. Π.Κ. τόμ. σ.280), (δι' ὅ ἀναγράφεται εἰς τήν παράγραφον ΙΙΙ τοῦ κεφαλαίου τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ Π.Κ., περί μέτρων ἀσφαλείας, ὡς πέμπτον κατάσειράν μέτρον ἀσφαλείας) καί διατάσσεται οὐχί ὑποχρεωτικῶς, ἀλλά μόνον ἐφ' ὅσον τό Δικαστήριον ἐκτιμῶν τήν ὅλην προσωπικότητα τοῦ καταδικασθέντος εἰς ποινήν φυλακίσεως τουλάχιστον ἑνός ἔτους (ἐξαίρεσις ἐν τῷ ἄρθρῳ 136 Π.Κ.) ἢ εἰς κάθειρξιν, ὡς καί τὰς συνθήκας, τήν αἷτια, τόν σκοπόν, καί πόν τόν τρόπον τελέσεως τοῦ ἐγκλήματος δι' ὅ καταδικάσθη ὁ ἀλλοδαπός, κρίνει ὅτι οὗτος εἶναι ἐπικίνδυνος εἰς τήν δημοσίαν τάξιν, ὡς ἐπιρρεπής εἰς τήν διάπραξιν νέων ἐγκλημάτων.-

Μόνον ἡ απέλασις ἢ διατασσομένη βάσει τοῦ ἄρθρου 16 παρ.2 τοῦ Ν.Δ. 743/70, δύναται νά θεωρηθῆ ὡς παρεπομένη ποινή, δοθέντος ὅτι αὕτη ἐπιβάλλεται, κατά ρητήν διατάξιν τοῦ νόμου, ὑποχρεωτικῶς ἐν περιπτώσει καταδίκης τοῦ ἀλλοδαποῦ καί εἶναι ισόβιος.-

Ἡ διάταξις τής παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 74 Π.Κ. καθ' ἣν οἱ κατά τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπελαθέντες ἀλλοδαποί δύνανται νά ἐπιστρέψωσιν εἰς τήν χώραν μόνον μετά πάροδον τριετίας ἀπό τής ἀπελάσεως καί ἐάν τήν ἐπιστροφήν ἐπιτρέψῃ ὁ Ὑπουργός τής Δικαιοσύνης, ἐπικρίνεται (Γαρδίκια Ἑγκληματολογία τόμ. Γ' σ.236 ἐκδ. Γ') ὡς συγχέουσα τήν δικαστικὴν μέ τήν διοικητικὴν ἀπέλασιν, εὐρίσκεται δ' αὕτη εἰς ποιάν τινα ἀντίθεσιν πρὸς τήν ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 παρ.3 τοῦ νόμου 4310/22 καθ' ἣν ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος παντός ἀλλοδαποῦ ἐάν ἔχη προγενεστέρως ἀπελαθῆ ἐξ Ἑλλάδος.-

Ὁ ἀλλοδαπός ὁ καταδικασθεὶς εἰς ποινήν στερητικὴν τής ἐλευθερίας, δύναται νά τύχῃ τής ὑφ' ὅσον ἀπολύσεως ἐκ τῶν φυλακῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 105-10 Π.Κ. καθ' ὅσον οὐδεμία γίνεται εἰς τὰς

143

διατάξεις τούτας διάστιξις μεταξύ ήμεδαπών και άλλοδαπών καταδί-
κων.

Επομένως εάν από τής ύφ' όρον απόλυσεως εν τών φυλακών του άλλοδαπου παρέλθη τό υπολοιπόμενο προς απότισιν τής ποινής χρονικόν διάστημα, όσάκις τοϋτο είναι άνω έρον τής τριετίας, ή εάν παρέλθω-
σι τρία έτη, όσάκις τοϋτο είναι τρία έτη ή έλάσσον, χωρίς να επέλθη ανάκλησις κατά τό άρθρ. 107 Π.Κ ή άρσις κατά τό άρθρον 108 Π.Κ., ή ποινή θεωρείται ως αποτιθεΐσα κατά τήν ρητήν διάταξιν του άρθρ. 109 Π.Κ. (ΑΠ 174/64 ΠΧ ΙΔ σ.431). Ο τυχών τής ύφ' όρον απόλυσεως, δέν επιτρέπεται κατά τό στάδιον τής δοκιμασίας να εξέλθη τών όρί-
ων τής Έπικρατείας διότι άλλως ματαιούται ή προστατευτική επίβλε-
φίς αϋτου, (άρθρ. 110 παρ.3 και 4 Π.Κ.) και καθίσταται αδύνατος έν-
δεχομένη ανάκλησις τής ύφ' όρον απόλυσεως και άναφυλάκισις του κα-
ταδικασθέντος (Γαρδίκια ένθ. άνω έρω σελ.441 σημ2, Ζησιάδη Ποινικόν δίκαιον τόμ. β' σ.418 γνωμ.Ε ΑΙ 22/66 ΠΧ/ΙΣΤ σ.443), ή απαγόρευσις δέ τής έξόδου είναι τοσοϋτον μίλλον επιβεβλημένη όταν εις τόν απο-
λυθέντα επιβληθώσιν υποχρεώσις κατά τό έδάφιον του άρθρου 106 ΠΚ. Τοϋτο προδήλως ίσχύει όχι μόνο διά τούς ήμεδαπούς καταδίκους τούς τυχόντας τής ύφ' όρον απόλυσεως αλλά και διά τούς άλλοδαπούς, έφ' ό-
σον άλλως δέν όρίζεται έν τῷ νόμῳ.

Επομένως ή Διοίκησις δέν δικαιούται, επικαλουμένη λόγους άσφα-
λείας να διατάξη τήν απέλασιν του ύφ' όρον απολυθέντος άλλοδαπου, πρό τής παρόδου λευκοϋ του χρόνου τής δοκιμασίας διότι, ή τοιαύτη ένέργειά της είναι καταδήλως αντίθετος προς τόν νόμον, δηλαδή προς τήν ρητήν διάταξιν του άρθρου 74 παρ.1 ΠΚ καθ' ήν ή απέλασις από τής χώρας του άλλοδαπου έντελειΐται μετά τήν εν τών φυλακών όριστι-
κήν απόλυσίν του, ή όριστική δι' απόλυσίς του εν τών φυλακών, επέρχε-
ται όσάκις οϋτος έτυχε τής ύφ' όρον απόλυσεως, άμα τῇ παρόδῳ του κατά τό άρθρον 109 ΠΚ χρόνου δοκιμασίας λευκοϋ, δηλαδή άνευ ανάκλη-
σεως ή άρσεως τής απόλυσεως, ός θεωρείται ~~ως~~ κατά τήν ρητήν διά-
ταξιν του άρθρου 109 ΠΚ ή ποινή ως αποτιθεΐσα.

Ἡ ἀδυναμία τῆς Διοικήσεως ὅπως διατάξη τὴν ἀπέλασιν ἀλλοδαποῦ τελοῦντος ἀπολελυμένου τῶν φυλακῶν ὑφ' ὄρον, καίτοι κρινόμενου ὑπ' αὐτῆς ἀνεπιθυμήτου, ὡς ὑπόπτου διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως (οὐχὶ δὲ καὶ ὡς ἐκτραπέντες εἰς κακὴν διαγωγὴν διότι τότε θά χωρὶς ἀνάκλησις τῆς ὑφ' ὄρου ἀπολύσεως (ἄρθρ. 107 Π.Κ. ἢ ἄρσις εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 108 ΠΚ) καὶ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα γεννῶνται εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ ἐπιβεβημένου ἐλέγχου τοῦ καταδίκου ἀλλοδαποῦ τοῦ ἀπολελυμένου τῶν φυλακῶν, ὑφ' ὄρον, μετριάζονται διὰ τῆς εὐφρονος κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται ὅπως μετ' ἄκρας προσοχῆς καὶ περισκέψεως προβαίη εἰς τὴν χορήγησιν τῆς ὑφ' ὄρον ἀπολύσεως τοῦ ἀλλοδαποῦ καταδίκου, μόνον ἐφ' ὅσον τὸ ὑπολειπόμενον πρὸς ἀπότισιν χρόνον διάστημα τῆς ποινῆς εἶναι ἐλάχιστον, καὶ ἐφ' ὅσον κεισθῆ ὅτι ὁ ἀλλοδαπὸς ὄχι μόνον δέν γεννᾷ ὑπονοίας διαπράξεως νέου ἐγκλήματος, ἀλλὰ καὶ ὅτι εὐρισκόμενος ἐκτός τῶν φυλακῶν θά ἔχη διασφαλίση τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως καὶ διαβιώσεώς του, εἴτε ἐξ ἰδίων πόρων, εἴτε ἐξ ἐργασίας ἥτις ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του πιθανολογεῖται νά ἐπιτραπῆ εἰς αὐτόν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ~~καὶ~~ Ἀρχῶν (δοθέντος ὅτι κατ' ἀρχὴν - ἄρθρ. 13 νόμ. 4310 καὶ ἄρθρ. 16 νόμ. 5288/31 - ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀλλοδαπούς ἀνεξαρτήτως ἡλικίας ἢ ἐξάσκησης οἰουδήποτε επαγγέλματος ἢ ἢ ἀνάληψις πάσης φύσεως ἐργασίας) καὶ δέν ἀποβῆ πηράσιτον ἐπικίνδυνον τῆς κοινωνίας.

Ἐν πάσῃ πάντως περιπτώσει, ἢ ὡς ἀνωτέρω ἀδυναμία τῆς Διοικήσεως, καὶ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα γεννῶνται εἰς αὐτὴν ἔστω καὶ κατὰ τὸν προβλεπόμενον ὡς ἐλάχιστον χρόνον τῶν τριῶν ἐτῶν (ἄρθρ. 109 Π.Κ.) δοκιμασίας τοῦ ἀπολελυμένου τῶν φυλακῶν ἀλλοδαποῦ καταδίκου (δοκιμασία γὰνωτέρα) τῶν τριῶν ἐτῶν θεωρῶ ἀποκλειομένην ἀπὸ τὴν εὐφρονα κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, μὴ χορηγοῦντος τὴν ὑφ' ὄρον ἀπολύσιν ὡς ἐκ τῆς ἐπιτιτέον ὑπόλοιπον τῆς ποινῆς ὑπερβαίνει τὰ 3 ἔτη) μόνον διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ δύναται νά ἐκλείψῃ. Νά χορηγηθῆ δηλαδή διὰ νόμου εἰς τὴν Διοίκησιν τὸ δικαίωμα τῆς ἀπέλασεως τοῦ

Γενὰ τὸ

043

14

άλλοδαποῦ καταδίκου, τοῦ τυχόντος τῆς ὑφ' ὄρον ἀπολύσεως καί ὅταν ἀκόμη δέν παρήλθεν λευκός ὁ χρόνος τῆς δοκιμασίας, ἐάν κριθῆ ὑπό αὐτῆς ἐπιβεβλημένον τοῦτο ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.

Ἡ διοικητική ἀπέλασις ἀλλοδαποῦ χαρακτηρίζεται ρητῶς ὑπό τοῦ νόμου ὡς κυβερνητική πρᾶξις ἀναγομένη εἰς τήν διαχείρισιν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, τοιαύτη ὅμως φρονῶ ὅτι δέον νά χαρακτηρισθῆ νομοθετικῶς ἡ ἀπέλασις καί ὅταν πραγματεῦται εἰς ἐκτέλεσιν δικαστικῆς ἀποφάσεως διότι ἡ Διοίκησις εἶναι καί πρέπει νά εἶναι ἀρμοδία νά κρίνῃ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν πότε ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος ἀπέλασις ἀλλοδαποῦ, εἴτε ὡς διοικητικόν μέτρον, εἴτε εἰς ἐκτέλεσιν δικαστικῆς ἀποφάσεως καί νά μή παραμένῃ μέχρι τῆς παρόδου λευκοῦ τοῦ χρόνου τῆς δοκιμασίας, ἀπλῶς θεατῆς τῆς δραστηριότητος ἀλλοδαποῦ καταδίκου, τελούντος ἐκτός τῶν φυλακῶν ὑφ' ὄρον, δραστηριότητος ἡ ὁποία νά μή ὀδηγῆ μέν εἰς κακήν διαγωγήν, ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 107 Π.Κ. (ὅτε θ' ἀνεκαλεῖτο ἡ ἀπόλυσις) νά γεννᾷ ἕως ζητήματα εἰς τό δημόσιον συμφέρον.

Περαιῶν τήν παροῦσαν μου, δέν παραλείπω νά προσθέσω ὅτι, διά τοῦ νόμου 2219/52 περί ἀναστολῆς διώξεως ὑπηκόων ξένων Κρατῶν, δι' οὗ ἐπεζητήθη ἡ ἀνταλλαγῆ καί ἡ ἀτελευθέρωσις Ἑλλήνων ὑπηκόων κρατουμένων εἰς ἄλλας χῶρας δι' ὑποδίκων ἢ καταδίκων ὑπηκόων τῶν αὐτῶν χωρῶν κρατουμένων ἐν Ἑλλάδι (γνημοδ. Ε ΑΠ 2/61 ΠΧ/ΙΑ σ. 51) καί δῆ διά τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ ὀρίζεται ὅτι, οἱ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ἀπολυόμενοι τῶν φυλακῶν ὑφ' ὄρον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13 κ. ἐ. τοῦ νόμου 2058/52, ὡς καί οἱ ἀπαλλασσόμενοι τῆς ποινικῆς διώξεως ὑφ' ὄρον, καί ἐν προφυλακίσει τελοῦντες, ὑπήκοοι ξένων κρατῶν, διωκόμενοι ἢ καταδικασθέντες εἰς οἰάδήποτε ποινήν δι' οἰονδήποτε ἀδίκημα, τελεσθέν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου, παραδίδονται ἅμα τῇ ἀποφυλακίσει των εἰς τήν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν ἀλλοδαπῶν, ἧτις ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἀποφυλακίσεώς των ὑποχρεοῦται νά διατάξῃ τήν ἀπέλασιν αὐτῶν εἰς τήν χώραν ἐξ ἧς προέρχονται, τό

64

αυτό δέ διατάσσεται καί διά τοίς μή προφυλακισμένους. ^Πάντες οὔτοι
τελοῦσιν εἰς ἰσόβιον ὑπερορία, καταλαμβανόμενοι δέ ὅποτεδήποτε
ἐπί τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους ὑπόκεινται εἰς τάς ὑπό τοῦ ἐδαφίου 2
τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἰδίου ἄρθρου προβλεπομένας κυρώσεις.-

Μετά πάσης τιμῆς

Ἰ) Ἀντεισαγγελεύς

Χρ. Μουστάκης

Χρῖστος Μουστάκης